

***SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU
ĪPAŠNIEKU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS
OBLIGĀTĀ APDROŠINĀŠANA***

2007.GADA 9 MĒNEŠU REZULTĀTI

Rīga, 2007.g.

OCTA apdrošināšanas nozares darbības rādītāji 2007.gada 9 mēnešos

Šis pārskats sastādīts, par pamatu ņemot OCTA apdrošināšanas nozares pamatrādītājus 2007.gada 9 mēnešos, sniedzot informāciju par izmaiņām, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu.

Pārskats tiek sastādīts saskaņā ar Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs” (turpmāk – LTAB) Informācijas sistēmā esošajiem datiem uz 2007.gada 12.novembri.

Ceļu satiksmes negadījumi

Svarīgs OCTA apdrošināšanas darbības rādītājus ietekmējošs faktors ir ceļu satiksmē notikušie ceļu satiksmes negadījumi. No visiem 2007.gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem ceļu satiksmes negadījumiem **18 291** reģistrēti, noformējot Saskaņoto paziņojumu.

Izvērtējot apdrošināšanas sabiedrībās iesniegtās prasības zaudējumu atlīdzībai, redzams, ka vidēji **55,14%** gadījumu tie ir ceļu satiksmes negadījumi, kas pieteikti, pamatojoties uz Saskaņotajiem paziņojumiem (skat. 1.tabulu), turklāt šim skaitlim ir pieaugoša tendence.

1.tabula

2007. gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits

Mēnesis	Apdrošināšanas gadījumu skaits ¹	Ar SP reģistrēto CSNg skaits ²	SP īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaita ³
Janvāris	3 766	2 046	54,33%
Februāris	3 865	2 049	53,01%
Marts	3 352	1 922	57,34%
Aprīlis	3 197	1 771	55,40%
Maijs	3 710	2 103	56,68%
Jūnijs	3 728	2 037	54,64%
Jūlijs	3 857	2 110	54,71%
Augusts	4 006	2 179	54,39%
Septembris	3 692	2 074	56,18%
Kopā	33 173	18 291	55,14%

¹ Ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuri reģistrēti apdrošināšanas sabiedrībās un par kuriem ir iesniegti zaudējumu pieteikumi apdrošināšanas sabiedrībās

² Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēts ceļu satiksmes negadījumu skaits no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaita

³ Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu īpatsvars no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto apdrošināšanas gadījumu skaita

Jāatzīmē, ka Ceļu policijā reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits, salīdzinot ar 2006.gada 9 mēnešu datiem, ir **palielinājies** par **15,50%**. Pamatojoties uz iepriekšējo periodu datiem, var secināt, ka tikai sākot no iepriekšējā perioda, šim rādītājam tika novērota tendence palielināties.

Uz Saskaņoto paziņojumu pamata reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits apdrošināšanas sabiedrībās ir pieaudzis **1,21 reizes** (18 291 - salīdzinot ar 15 067 2006.gada 9 mēnešos). Tas skaidrojams ar kārtību, ka pēc notikuša ceļu satiksmes negadījuma gadījumos, ja nav cietušo personu un bojāti tikai 2 transportlīdzekļi, pie kam tiem nav radušies tādi bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, likumdošana paredz iespēju savstarpēji vienojoties par visiem būtiskiem ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem, aizpildīt Saskaņoto paziņojumu, kurš ir jāiesniedz apdrošināšanas sabiedrībā. Pieaugot autovadītāju informētībai par Saskaņoto

paziņojumu pielietojamību, tie aizvien vairāk tiek izmantoti ceļu satiksmes negadījumu noformēšanā.

Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem no 2007.gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem 33 173 apdrošināšanas gadījumiem 31 781 apdrošināšanas gadījumi ir reģistrēti Latvijā (t.sk. 18 570 ir reģistrēti Rīgā, kas sastāda 58,4% no reģistrētajiem Latvijā), savukārt ārvalstīs reģistrēti 1 392 apdrošināšanas gadījumi, kas sastāda 4,2% no visiem reģistrētajiem gadījumiem. Valstis, kurās reģistrēts vislielākais apdrošināšanas gadījumu skaits ir Vācija, Polija, Lietuva un Igaunija, attiecīgi gadījumu skaits 298, 265, 252 un 92.

Apdrošināšanas atlīdzību izmaksas

Apdrošināšanas atlīdzības ir rādītājs, kas saistīts un ir atkarīgs no ceļu satiksmē notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem. 2007.gada 9 mēnešos ir tikuši pieņemti **36 466** lēmumi par apdrošināšanas atlīdzības izmaksām par kopējo summu **Ls 21 842 728,48**.

Vidējās atlīdzības izmaksas lielums par apdrošināšanas gadījumu 2006.gada 9 mēnešos sastādīja 495,62 Ls. Attiecīgi 2007.gada 9 mēnešos vidējās izmaksas lielums ir **603,91** Ls, kas ir par **21,8%** vairāk.

Vislielākais lēmumu skaits tika pieņemts par transportlīdzekļu bojājumu un bojāejas zaudējumu atlīdzināšanu, kas kopā sastādīja 92,4% no kopējās atlīdzību summas (skat.2.tabulu).

2.tabula

Pārskats par apdrošināšanas sabiedrību un Garantijas fonda apdrošināšanas atlīdzību sadalījumu pa zaudējumu veidiem

Zaudējumu veids	Atlīdzību summa (Ls)	Īpatsvars, %	Lēmumu skaits	Īpatsvars, %	Vidēja atlīdzība lēmumā (Ls)
Ārstēšanās izmaksas	557 967,92	2,55	907	2,49	615,18
Rehabilitācijas izdevumi	5 464,60	0,03	15	0,04	364,31
Pārejoša darbnespēja personai	68 650,81	0,31	131	0,36	524,05
Pensijas invalīdiem	3 996,26	0,02	21	0,06	190,30
Pensijas apgādājamiem	39 551,53	0,18	116	0,32	340,96
Apbedīšanas izdevumi	37 726,65	0,17	53	0,14	711,82
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi	2 761,93	0,01	22	0,06	125,54
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas fizisku traumu	49 866,24	0,23	124	0,34	402,15
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti	1 787,50	0,01	16,00	0,04	111,72
Transportlīdzekļa bojājumi	16 959 311,04	77,64	31 090	85,26	545,49
Transportlīdzekļa bojāeja	3 233 553,51	14,80	2 244	6,15	1 440,98
Mantas bojājumi, bojāeja	291 866,41	1,34	496	1,36	588,44
Ceļa, ceļa būvju, ēku bojājumi, bojāeja	242 167,89	1,11	294	0,81	823,70
Kaitējums videi	13 125,76	0,06	5	0,01	2 625,15
Atlīdzība Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūrai (VOAVA) un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai (VSAA)	334 930,43	1,53	932	2,56	359,37
Kopā	21 842 728,48	100,00	36 466	100,00	598,99

Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem, 2007.gada 9 mēnešos ir tikuši pieņemti **680** lēmumi atlīdzību izmaksām no Garantijas fonda par kopējo summu **Ls 387 215,35**, vidējās izmaksas lielums par apdrošināšanas gadījumu sastādīja Ls 584,92.

2007.gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās tikuši iesniegti kopā, ņemot vērā arī iepriekšējos gados notikušos ceļu satiksmes negadījumus, 45 221 zaudējumu pieteikumi, kas ir par 8 441 jeb 22,9% vairāk nekā 2006.gada 9 mēnešos.

Saistībā ar šī gada un iepriekšējo gadu zaudējumu pieteikumiem 2007.gada 9 mēnešos pieņemti 36 466 lēmumi, par kopējo summu Ls 21 842 728,48, kas ir par Ls 7 835 473,86 jeb **55,9%** vairāk nekā 2006.gada 9 mēnešos. 34 808 lēmumi ir pieņemti par Latvijā notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu Ls 18 699 396,52, t.sk. par negadījumiem, kas notikuši Rīgā - pieņemti 20 283 lēmumi par summu Ls 10 430 645,79. Savukārt, **1 658** lēmumi ir pieņemti par ārvalstīs notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu Ls 3 143 331,96, kas sastāda **14,4%** no kopējās atlīdzību summas un vidējās atlīdzības lielums par gadījumu – Ls1 919,01 (salīdzinot tikai Latvijā notikušos ceļu satiksmes negadījumus – vidējās atlīdzības lielums sastāda Ls 541,52).

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts

OCTA apdrošināšanas nozares darbību kopumā var raksturot ar visu apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, kas 2007.gada 9 mēnešos nozarei kopumā ir bijis negatīvs.

2007.gada 9 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībām piekritušo atlīdzību prasību neto summa sastāda **Ls 21 983 821** kas ir par **Ls 6 865 757** jeb **45,4%** vairāk nekā 2006.gada 9 mēnešos. Tāpat kā pagājušajā gadā, arī šogad atlīdzību apjomi procentuāli pieaug daudz straujāk nekā parakstītās prēmijas.

Salīdzinot 2007.gada 9 mēnešu rādītājus ar 2006.gada 9 mēnešu var secināt, ka neskatoties uz to, ka nopelnīto prēmiju apmērs ir paaugstinājies par **37,1%**, piekritušās atlīdzību prasības ir pieaugušas ievērojami straujāk - par **45,4%**.

Aplūkojot apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, no aprēķina var izdalīt dažas atsevišķas ieņēmumu un izdevumu pozīcijas, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrību un nozares darbību kopumā (sk.3.tabulu).

3.tabula

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts, salīdzinot 2006. un 2007.gada 9 mēnešus

Rādītājs	2006.gada 9 mēneši	2007.gada 9 mēneši
Nopelnītās prēmijas, Ls	18 308 763	25 108 754
Piekritušās atlīdzību prasības neto, Ls	15 118 064	21 983 821
t.sk. atlīdzību noregulēšanas izdevumi, Ls	1 063 470	1 317 100
Neto darbības izdevumi, Ls	6 361 999	8 161 431
Citi tehniskie izdevumi neto, Ls	157 104	74 303
Tehniskais rezultāts	-2 700 583	-3 659 335

3.tabulā nav attēlotas visas peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta noteikšanas pozīcijas, tikai salīdzināta nopelnīto prēmiju ienākumu daļa ar apdrošināšanas sabiedrību izdevumiem sakarā ar piekritušo apdrošināšanas atlīdzību izmaksām un apdrošināšanas sabiedrību darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem izdevumiem.

4.tabula

2007.gada 9 mēnešu OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina kopsavilkuma rādītāji

Rādītāji	
Zaudējumu rādītājs*, %	87,6
Izdevumu rādītājs*, %	32,8
Kombinētais rādītājs, %	120,4
*Zaudējumu rādītāju raksturo piekritušo atlīdzību prasību un nopelnīto prēmiju attiecība, savukārt izdevumu rādītājā tiek ietverta izdevumu un nopelnīto prēmiju attiecība. Kombinētais rādītājs ir zaudējumu un izdevumu rādītāju summa.	

Apdrošināšanas sabiedrības OCTA obligātos atskaitījumus atskaita no apdrošināšanas prēmijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. 2007.gada 9 mēnešos šie atskaitījumi kopā sastādīja Ls 1 956 489 tai skaitā ceļu satiksmes negadījumu novēršanas un profilakses fondā Ls801 769. Tā kā no 2004.gada 1.maija ievērojami palielinājušies apdrošināšanas sabiedrību atbildības limiti, obligāta prasība ir parakstīto risku pārapirošināšana, kur izdevumi 2006.gada 9 mēnešos pusgadā sastādīja 14,4% no visu apdrošināšanas prēmiju summas, bet 2007.gada 9 mēnešos jau 22,6%.

Reģistrētie transportlīdzekļi

OCTA apdrošināšanas jomu Latvijas Republikā veido transportlīdzekļi, kas piedalās ceļu satiksmē. Kopā Latvijā uz 2007. gada 30. septembri pēc CSDD, VTUA un TTP datiem ir reģistrēti **1 288 793** transportlīdzekļi. Salīdzinot ar reģistrēto transportlīdzekļu skaitu uz 2006.gada 30.septembri, to skaits pieaudzis par **10,3%**. No visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ikgadējo tehnisko apskati ir izgājuši tikai **53,3%** jeb **686 544** transportlīdzekļi (skat. 5.tabulu).

Pēc LTAB datiem uz 2007. gada 30.septembri apdrošināta ir **723 976** Latvijā reģistrēto transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība, kas sastāda 105,5% no tehniskā kārtībā esošiem – tātad saglabājas tendence, ka ceļu satiksmē piedalās transportlīdzekļi, kuriem nav veikta tehniskā apskate.

Vērtējot apdrošināšanas atlīdzības no Garantijas fonda, kurās pieņemti lēmumi zaudējumu atlīdzībai saistībā ar neapdrošināto transportlīdzekļu izraisītajiem ceļu satiksmes negadījumiem un salīdzinot tās ar kopējo apdrošināšanas atlīdzību skaitu, kā arī salīdzinot transportlīdzekļu skaitu, kuru īpašnieki savu civiltiesisko atbildību ir apdrošinājuši un tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaitu, var izdarīt secinājumus, ka no visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ceļu satiksmē Latvijā uz 2007. gada 30.septembri aktīvi piedalās aptuveni 685 000 – 700 000 transportlīdzekļi, no kuriem, ievērojot augstāk teikto, aptuveni 720 000 gadījumos īpašnieku civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta.

5.tabula

Reģistrēto transportlīdzekļu skaits, kuri ir apdrošināti un ir izgājuši tehnisko apskati

Transportlīdzeklis	Reģistrēti skaits	Tehnisko apskašu dati		Apdrošināšanas dati		
		tehniskā kārtībā (TK)	% no reģist.	apdrošināti	% no reģist.	% no TK
Vieglie a/m	890 358	529 751	59,5	551 938	62,0	104,2
Kravas a/m	128 189	63 378	49,4	67 225	52,4	106,1
Autobusi	10 643	4 821	45,3	5 309	49,9	110,1
Automobiļu piekabes	77 094	34 041	44,2	40 212	52,2	118,1
Motocikli	44 838	7 552	16,8	8 054	18,0	106,6
Traktori, pašgājēji	99 479	34 330	34,5	37 374	37,6	108,9
Traktoru piekabes	37 520	11 999	32,0	13 221	35,2	110,2
Tramvaji, trolejbusi	672	672	100,0	643	95,7	95,7
Kopā:	1 288 793	686 544	53,3	723 976	56,2	105,5

Sūdzību izskatīšana

Balstoties uz LTAB apkopotajiem datiem par saņemtajām sūdzībām sakarā ar apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem atlīdzību izmaksu lietās, 2007.gada 9 mēnešos par apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem un rīcības atbilstību OCTA Likumam kopā saņemtas **147** sūdzības.

Analizējot sūdzības pēc būtības:

- **40** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir pamatots;
- **32** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots;
- **75** gadījumos sūdzības iesniedzējiem sniegtas rakstiskas atbildes.

Vērtējot sūdzību skaitu pa gadiem (sk.6.tabulu) ir redzams, ka sūdzību īpatsvars, kuras izskatot atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots, ir bijis robežās no **0,1%** līdz **0,2%** no visiem apdrošināšanas gadījumiem. Tas ir salīdzinoši neliels skaits, kas liecina, ka vairumā gadījumu cietušajam nav pamata būt neapmierinātam ar apdrošināšanas sabiedrības pieņemto lēmumu.

Galvenie sūdzību iemesli:

- 1) atteikums apdrošināšanas atlīdzību izmaksai;
- 2) cietušais nav apmierināts ar novērtētā zaudējuma apmēru;
- 3) cietušais pats atzīts par daļēji līdzatbildīgu zaudējumu nodarīšanā;
- 4) cietušais ilgstoši nav saņēmis apdrošināšanas atlīdzību.

6.tabulā ir atspoguļots sūdzību iemeslu īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaitā.

6.tabula

Pārskats par saņemtajām un izskatītajām sūdzībām

Gads	Apdrošināšanas gadījumi*	Sūdzības, kopā	% no apdr. adīj.	t.sk. sūdzības par apdrošināš. sabiedrības lēmumu	% no apdr. gadīj.	no tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par nepamatotu	% no apdr. gadīj.	no tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par pamatotu	% no apdr. gadīj.
2005	29 633	187	0,63	106	0,36	56	0,19	50	0,17
2006	36 579	186	0,51	88	0,24	33	0,09	55	0,15
2007 9 mēneši	34 756	147	0,42	72	0,21	32	0,09	40	0,12
Kopā**	218 275	1 635	0,75	919	0,42	451	0,21	469	0,21

*apdrošināšanas gadījumu skaits, saistībā ar kuriem ir pieņemti lēmumi par zaudējumu atlīdzību

** kopējā summa kopš 1998.gada